

DISSERTATIO INAUGURALIS MEDICA,
DE

COMPLICATIO-
NE MORBORUM,

QVAM

RECTORE MAGNIFICENTISSIMO,
SERENISSIMO PRINCIPE AC DOMINO,

D N. CAROLO,

PRINCIPE BORUSSÆ, MARCHIONE BRANDENBUR-
GICO, ET RELIQUA;

GRATIOSO FACULTATIS MEDICÆ CONSENSU,

PRÆSIDE

DN. GEORGIO ERNESTO STAHL,

CONSIL. AUL. ET ARCHIAT. REG. MED. ET RER. NATU-
RAL. PROFESSORE PUBL. ORDIN. ACAD. NAT. CUR. COLLEG.
LONGE DIGNISSIMO,

ORDINIS MEDICI h. t. DECANO,

DN. PATRONO, PRÆCEPTORE, AC PROMOTORE SUO
omni Observantia atque Honoris cultu et atem colendo,

PRO GRADU DOCTORIS,

Summisque in Arte Medica Honoribus, Insignibus, ac Privilegiis
Solenni obtinendo more Majorum,

Ad d. April. M DCC XV. horis ante & pomeridianis

IN AUDITORIO MAJORI,

Publico Eruditorum examini submittit,

CHRISTOPHORUS ANDREAS *Windler*

NORIMBERG.

HALÆ MAGDEBURGICÆ,

Literis CHRISTIANI HENCKELII. Acad. Typogr.

DISSERTATIO INAUGURALIS MEDICA

DE

COMPLICATIO NE MORBORUM

RECTORE MAGNIFICENTISSIMO

REVERENDISSIMO PRINCIPALI NO. DOMINO

DN. CAROLO

PRINCIPALIS MARCHIONIS BRANDENBURGICI

GLORIOSI ET REXIS

CAESARIS AUGUSTINI MEDICAE CONSULENTIS

PRÆSIDIS

DN. GREGORIO BRUNSTO STABILI

CONSULENTIS ET ARI. NAT. REG. MED. ET REX. NATU.

HAL. PROSECTOR. TURIC. ORDIN. ACAD. NAT. COLLEG.

LONGÆ DICISSIMO

ORDINIS MEDICÆ DECANO

DN. FRIEDRICH. RECTORI NO. PRINCIPALI NO. 200

PRO GRADU DOCTORIS

scripsit et defendit GREGORIO BRUNSTO STABILI

MDCCCLXXXII

IN ACADEMIA REGIA HALIENSIS

IN AUSTRO

LIBRARIA REGIA HALIENSIS

CHRISTOPHORUS ANDREAS

NOTARIUS

HALÆ MAGNÆBURGICÆ

LIBRÆ CHRISTIANÆ HERSCHELLI ACAD. TYPOG.

PROOEMIUM.

Ui bene distinguit, bene docet, diſterium eſt, quo ſcholarum claſſes perſonant; ſed infelici eventu, dum, (ut recte monet Philoſophus, homines ſcholæ diſcunt, non vitæ,) adeo extra ſcholarum ſtrepitus, tanquam ſilentio involvitur, ut vix uſquam audiatur, certe verò propemodum ubilibet, ipſa praxi contemnatur. Quid autem incommodi, quid detrimenti, quid perverſorum eventuum & effectuum, in tota vita, & quibuslibet negotiis, pariat indiſcreta confuſio, viderint, qui judicandi compotes ſunt; nos quæ noſtri ſunt fori reſpicientes, de Medicina tradenda atque tractanda, jam pridem animadvertionibus feriis, & certe ſollicitis, hoc notavimus, quod tam Doctrina & Scientia, quam Praxis & Ars medica, indiſcretis hujusmodi confuſionibus & verarum diſtinctionum neglectu, eo prolapſa deprehendatur, ut, jam pridem conquerente Hippocrate, & has cauſas prudenter allegante, poſtrema omnium Artium habeatur: nec proinde mirum ſit, quod hodie vix de plebe quiſquam, de Medicis cum aliqua fiducia bene ſentiat: tanto magis, cum hi ipſi non deſinant, ſe invicem inſcitia hujusmodi incuſare, & ſæpenumero jur-

jurgia talia reciproca, ita explanare valeant, ut hominibus non omni discretionem destitutis, omnino fidem faciant, non plus ad minimum invidiae, quam veritatis, exprobrationibus hujusmodi reciprocis inesse. Quod non corrigitur in prima coctione, in secunda non subigitur, verus est medicarum scholarum cantilena; Quod in scholis trivialibus, in ipsa pueritia, bona intellectus formatione, recte comprehendendi, & in habitum deduci debuerat, si ad animum, illo tempore atque loco, non admissum fuerit, superveniente juvenili licentia, virili arrogantia, & senili obstinatione, non amplius ad animum revocari, communis & notoria perverforum morum experientia, tristissimo exemplo passim confirmat: non indoctam solum, sed & indocilem indolem undique exhibendo: eoque ipso in solidum confirmans illam jam allegati Philosophi querelam: vitia habemus puerorum, annos senum; & cum pueritia non maneat, puerilitas manet. Causandi ordinem, neglectum aut non intellectum, omnis confusionis in Theoria atque Praxi, qualibet, nedum Medica, fontem esse, imo abyssum, nemo sani iudicii compos, negare poterit; ab hoc ruinoso fundamento, fluxas illas & caducas opinionum strues assurgere, nemo nisi imprudens ignorabit. Ubi compositiones, ignorantis simplicibus; consequutiones, non animadversis antecedentibus; complicationes non perceptis conspirationibus, non possunt quidquam aliud, quam perperuos implicationum labyrinthos parturire: In quo certe negotio non potest non quotidiana fastidia obijcere, si rales disceptationes, etiam cum impotente contentione, suscipiantur, & sine fine recoquantur, quarum vera solutio non à Viris exigenda, sed ab adolescentulis
Logi-

Logicam sobrie discantibus, exquirenda veniret. Mutuos certe, intimos, atque solidissimos nexum pathematum corporeorum & luculentissimos eorum processus & successiones, ignorare, defectus est, qui & Pathologiae omnium, & Therapiae, rationi & experientiae consona fundamenta, penitus evertit. Apparet puto cordi fuisse hanc rem D. D. Praesidi inde ab initio officii, quod ad docendam Theoriam medicam ipsi demandatum fuit; quandoquidem non solum satis amplum numerum thematum theoretico-practicorum, demonstrationibus ejusmodi casualium nexuum superstruxit, sed etiam non minimam partem illorum, proprie ad hoc fundamentum stabiliendum direxit; quorum speciminum, ut aliqua solum, & fortasse potiora, allegem, schediasma de *Commotionibus sanguinis translatoriiis & eluctatoriiis*, & huic succinens alterum, de *Commotionibus sanguinis activis & passivis*: de *Mechanismo motus sanguinis*: de *Fluxu & refluxu maris microcosmici*: de *Vena portae, porta malorum*: de *Motu sanguinis haemorrhoidali* &c. & tandem de *Metaschematismo morborum*, de *Decubitu humorum* &c. &c. confirmare poterunt meum assertum. Quibus omnibus nequaquam secundam duco Dissertationem de *Fundamento morborum aetatum*; cui etiam subjungi meretur illa, de *Infrequencia morborum personali*. Dilucescit etiam propemodum, non caruisse fructu aliquo, assiduas has commentationes atque commendationes; quia tamen perpetuo ante oculos habere soleo laudati *τῶ πάλω* Philosophi monitum: nunquam nimis dicitur, quod nunquam nimis discitur: placuit exhibendo publico SPECIMINI IN AUGURALI Thema destinare, quod iterum unicum hoc, quia

quia Verum est Fundamentum totius Theoriæ Vere medicæ, atque Præcos Clinicæ, novo conspectu comprehendet. Placuit inscribere : **DE COMPLICATIONE MORBORUM.** Arrisit tanto magis hæc materies, quia non solum usui practico tota inservit, sed etiam præbet amplam, si dissentire cordi sit, disputandi occasionem, modo leges disputandi bene serventur, demonstrationibus stabilendis prorsus opportunam.

Deus, ut Omnis Veritatis, ita totius Naturæ, atque veræ Medicinæ, animalis naturæ implantatæ, Sapientissimus Autor, & mihi, & rei ipsi, benignissime adsit, ut tam assequi luculentam Veritatem, quam consequi, feliciter obtingat.

Th. I.

DE COMPLICATIONE MORBORUM agere, dum in nos recepimus, paucis præmittimus acceptionis harum vocum declarationem, ne quis forte in ipso, quod ajunt, limine cespitandi, occasionem sibi objectam autumare possit. *Complicatum* esse cum altero, quamvis vix ambiguum sensum involvere possit; quia tamen nunquam illaudabile ducimus, exquisitæ discretionis studium, quod Practici circumspetiores, si minus bonâ latinitate, tamen salva veritate, ostendunt, morbos *complicatos* contra distinguendo morbis *comitatis*: edisserimus propterea brevibus, quod *complicationem* nominando, talem *concursum* intellectum velimus, qui *mutuum* quandam *nexum*, & ut vulgo loquuntur, *dependentiam*, atque *conspirationem reciprocam*, ita involvat, ut verum negotii *Fundamentum* intelligi, & univèrsa malorum effectuum & eventuum radix, excindi non possit, nisi *complicum*, imprimis præcipuorum, culpa, & tanto magis potestas atque efficacia, & cognita fatis sit, & coërceatur. *Morbi* vero nomen omninò lato atque *generali* significato, tanto libera-
lius

lius sumimus, quanto magis *complicationis* circumstantia, tam ad strictius dicendos *morbos*, quam pari sensu sumta *symptomata*, se protendit.

II.

Omnino vero *complicationem morborum*, præter *pathologicum* luculentum usum, *therapeutico-practico* scopo, in eo destinamus, quod non solum frustra fuerit, *posteriorem* aliquem, in *complicationis* ordine, affectum, ut *in se*, *scorsim*, atque solitarium, percurare & eradicare velle: sed etiam satis sæpe, præsertim perverfis moribus, evenire queat, ut hujusmodi *separate* medicationi, tales therapia, imprimis autem pharmaciae, adhibeantur, quæ præcipuo *complicationis* socio, detrimentum potius aliquod objiciant, quam emolumentum foenerentur.

III.

His *acceptionis* conditionibus præsuppositis, pronum erit intelligere quod *Complicatio morborum*, nobis nihil aliud denotet, quam *conspirationem* ejusmodi sociam, quæ non solum unus affectus cum altero cohæreat; sed tanto magis etiam prærogativa atque dignitas, ordinis & efficaciae, ita agnoscenda veniat, ut inde clarum evadere possit, quomodo unus talis affectus, alteri tanquam fundamenti loco subternatur: Ita ut nisi hoc subruto, iste alter incassum tentetur, nisi quidem inani operâ, & transitorio effectu, ad breve tempus sublato, proximâ qualibet occasione repullulantem, experiri velimus. Dum ex adverso, fundamento subtracto, & ipsâ radice subcisa, alter talis tanquam plus minus suâ sponte emarcescit atque decidit. Qua de re *Dissertatione de Curatione morborum è fundamento*, actum esse meminimus: nunc autem, non quidem actum agere, sed dignissimæ rei justissimam memoriam refricare, prægnantibus causis inducti, non magis consultum, quam necessarium duximus.

IV.

In veteri schola medica, ad scholastico-philosophicam docendi methodum procedere aduersa, notissima sunt nomina, *causarum antecedentium*, remotiorum: & *causarum proximarum & immediatarum*, quales etiam, sed magis practico, quam speculativo sensu, *Continenses* appellare usitatum invenire licet. *Antecedentes* illas causas, ajunt esse peculiarem *prædispositionem* in rebus corpus constituentibus, quæ, si ex hac dispositione in *habirum*, (sive ut metaphysici loquuntur, à *potentia in actum*,) deducatur, fiat causa *proxima*, seu *continens* certi morbidi affectus.

Quamvis autem hæc, secundum scholasticam philosophandi rationem, ut in abstracto, non incommode se habeant; tamen in applicatione ad rem ipsam, seu explicatione rei, multum caliginis passim offudit, non satis provide adhibita discretio corporis *VIVI*, à corpore ut *MIXTO* simpliciter: *Motuum* inquam, *Vivo* corpori debitorum, & *materiarum*, corpus in se, & sine actu *Vitæ* consideratum, constituentium. Dum luce meridianâ clarius existit, quod ipsæ *Veteres scholæ medicæ*, *dispositiones*, quas *antecedentium* causarum nomine intelligendas allegare fuerunt, vix non semper & unice in ipsis *materiis*, quæsiuerint: & proinde *morbum*, absolute & simpliciter in *partibus* corporis, *symptomata* vero in *actionibus* collocando, *motuum*, tanquam actionum errores, semper tribuerint *materiarum antecedenti* vicio: nempe non credentes, nedum non animadvertentes, nec ex ipsis quotidianis, & ipsi vulgo notissimis, *animi pathematum* exemplis, quod *motus*, sine *ullo*, nedum *proportionato*, *materiarum* vicio, non solum præsentissimè, sed etiam gravissimè, turbari & perverti valeant.

Qui neglectus tanto magis perturbavit sequiorum temporum, ad multiplices confusiones præcipitem inconsideran-

derantiam, ut hinc in *adfoetudine* erroneorum motuum, omnem non modo *materialem*, sed saepe numero etiam *moralem proportionem* excedentium; absonam illam causalitatem *materialem*, non tam ad provocandos, quam perpetrandos, *motus*, mordicus tenendo, tam in theoria summa imis misceat: quam in praxi, *complicatorum*, quin simplicis *assuetorum*, *motus* perversionum, perpetuo inanes atque heteroclitas Therapias moliat, & proinde in horum generum *chronicis* affectibus tractandis, non solum ordinarie operam ludat: sed saepe numero perversa tractandi ratione malum in pejus, aut ad minimum jam sponte insolescentes affectus in extremam contumaciam, conjiciat.

VII.

Qui proinde error, quia prorsus fundamentum labefcat, tanto majore circumspectione evitandus venit, ne geometrico magis, quam arithmetico progressu, in impeditisimas tricas conjiciat, tam Theoreticos conceptus, quam Therapeuticos conatus. Ut rem, quod ajunt, ab ovo ordiamur, subternit schola medica, praesca imprimis, tanquam fundamentum toti pathologiae, duos illos quasi lapides, *Pleshoram*, & *Cacoehymiam*; in circuitu *solidarum* partium: conformationis lesionem, sive in unitate soluta, sive in situ, aut denique receptivitate & capacitate, solidarum partium respectu. Non male, si ex parte hoc intellectum velit: male certissime, si absolute & in toto.

Quamvis enim certius omnino sit, quam propemodum plerique ad animum admittunt, quod vera *pleshora*, seu quantitas *admodum* excedens, etiam *qualitati* humorum periculum portendat: tanto magis autem libero illorum *motu* negotium facessat, detrimenta afferat, & hoc ipso maxime modo dictae dyscrasiae aditum praebet: reddit tamen hanc considerationem, Medico imprimis usui minus utilem, illa veritas, quod non solum innumera occurrant *pleshoricorum*

eorum corporum exempla, quibus ab hac sua constitutione, non solum nihil præsentanei periculi incumbat, quin sæpe per longum temporis spatium, satis sani, vegeti, atque alacres persistant: sed quod præcipuum est, ad minimum talia incommoda & pericula, nedum damna, non inducat, quæ *artis opem* flagitent atque necessariam habeant: sed potius proportionatâ talium subjectorum gubernatione, imprimis circa motum & quietem, aut insigniores diætæ ataxias, per longa tempora, imo quam diu his rebus prudenter utuntur, amestiam concedant. Quæ nempe res fundamentum est diversitatis *physicæ potentialis, & medicæ, pragmaticæ, ætiologiæ pathologicæ*, circa præfagia eventuum, à tali constitutione expectandorum.

IX.

Longè vero alio gressu incedit *Commotio* plethoræ, sive ad *exitum*, seu *exonerationem, intentione* concipiendam: sive *per exitum*, etiam fortuitum, ad similes depletiones, datâ occasione repetendas, quasi præmonstrando invitata. Ex hoc enim fundamento cum amplissimum illud negotium *sanctarum exonerationem sanguinis*, seu potius *intentionum* sanguinem ventilandi, pullulet: ubi longe alia res est qualiscunque, imo ipsa plus minus certa, *utilitas*, & contra, jam major majorque *Necessitas*: alia ibi certe, quam turbulenta atque superficialia, æstimatio requiritur, non solum ad *utilitatem* exquisitam recte agnoscendam, sed tanto magis *necessitatem*, artificialium subsidiorum decernendam.

X.

In qua re ne inanibus speculationibus locus permittatur, quid vel in ipsum vulgus notius est, quam illud, quod ingens numerus hominum, quam maxime integrâ sanitate & florido habitu pollentium, equidem sine sanitatis ullo sensibili dispendio, ad illum diem commodissime viventes, si *scarificationibus* sese adsuefaciant, imprimis largioribus & sæpius

pius repetitis, ab hac autem ventilatione postea temere desistant, evidentia incommoda hinc incurrant, alii circa ipsa loca adfuefactæ exonerationi addicta: alii latius, circa humeros & brachia, cervicem, quin ipsum caput excurrentia. Aut similibus quotidianis exemplis, in puerili præsertim ætate, conspicuis si floridæ *plethoricæ* constitutioni, casu & vi externa, lapsu, jactu, percussione, largior fluxus sanguinis è naribus eliciatur; cum ad illum diem pathematum aliorum circa caput ignari vixerint, imposterum illis exponi, imo subjici: *Cephalalgis* inquam, *Ophthalmiis*, aut adminimum ex levi causa revertentibus spontanearum hæmorrhagiarum recursibus.

XI.

Quid porro in frequentiore praxi constitutis Medicis familiarius, & historiis ejusmodi practicis notius est, quam *averso* illa motus sanguinis ventilatorii, à loco, quem hucusque occupare vel adieuerat, vel debebat, si instante tali tempore, aut quam maxime vigente ipso fluxu, in *aversa* parte, liberior atque largior sanguinis evacuatio admittatur: Aut ad aliena loca adfuefacta talismodi emissio, ab aliis magis debitis distineatur. Qua de re actum est Dissertatione, de *Motus sanguinis vitiiis, non pendentibus à crasi, aut viis debitis.*

XII.

Ita nempe certe, non tam facile aut sæpe, *plethora* ipsa in se, quam *commota*, medicam considerationem subire meretur; non tam inquam ipsa *materia*, quam *motus* materiæ, vel intentione conceptus, & magis magisque firmiter destinatus: nedum jam, præsertim libero atque liberali successu, approbatus, aut in pervicacem consuetudinem, non tam succedendi, quam repetendi, adductus. Quæ res, quantum momenti habeat, in recte agnoscenda futura *necessitate*, præcedentem nudam adhuc, sed evidentem *utilitatem*, facile infrequente, in circumspecta praxi medica neminem confidentem artificem fugere aut fallere poterit.

XIII. Quodnam autem notius atque manifestius hujus rei specimen agnosceretur, si illud non agnoscitur, quod in *femine* sexu, vel ipsis mulieribus notissimum est, quando exonerationes sanguinis, sexui huic usitata, *ordine* suo, aut *succesu* excidunt. Ubi proxima semper est *regurgitatio* ad *hypochondria*, sub levissimis corporis motibus: hinc familiaris latis altior translatio ad *pectus*: & magis magisque ad *caput*, jam diffusior, per univcrsum, jam hemicranica, per alterum ejus latus: quarum illæ, quæ ad *precordia* contendunt, non tam rarissimis exemplis, magnis conatibus ad exonerationem per *vomitum cruentum* pertendunt.

XIV.

Ne tamen ante tempus ipsa jam *Complicationum specimina* producamus, sed ordinem procedendi persequamur, suffecerit dignum maxime notatu commendare, quod hujusmodi *commotiones* plethoræ in genere, & *motus hæmorrhagici*, seu *contentiones* ad exitum sanguinis, circa certa *loca* in specie, & frequentissimum sint, & potentissimum fundamentum, *complicationis* variorum morborum. Adeoque hoc intuitu & ex hoc fundamento, in multis exemplis, longe plus respiciendum veniat ad ipsum *motum*, quam vel ad nudam *quantitatem*, vel perversam *qualitatem* ipsius sanguinis, nedum aliorum humorum.

XV.

Sicut enim *apparatus hæmorrhagici*, *positivæ* inquam *compulsiones*, *restrictiones*, & *appressiones* sanguinis, ad certas regiones, in quibus aliqua *justa spes*, seu *habilitas* ad eruptionem, secundum *leges œconomiz animalis*, præsto est, quanto minus simplicem & directum suum scopum atsequitur, tanto certius *stagnationes* massæ sanguineæ, & tenuiorum *seroso mucescentium* humorum, à spissiore rubicunda parte *secessiones* introducit: ita tanto facilis dilucescit, quomodo ex hujusmodi causa, in *diversis talibus locis*, à *congestoria stagna-*

stagnatione, rheumatici affectus; jam calidi, ut sanguinei, jam frigidi vulgo dicti, ut serosi, sentiantur: cum doloribus ren-
felicioris, gravativis, spasticis, contusivis, & vibrativis acriter
vellicatoriis, oriuntur. Juxta familiarem eloquendi ratio-
nem, hisige, reißende: oder kalte, schwehre, drückende, spannende,
halb-lähmende, Stöße in denen Gliedern: ad qualescunque tu-
mores usque, alibi phlegmonodes, alibi oedematodes, alibi plus
minus ulcerosos. Ex secessione vero illa, jam eruptiones sero-
sificidæ catarrhales, vel quasi tales; circa caput Coryza
Branchus, in pectore Tussis humida, & Asthma humorosum: in
ventriculo & intestinis, Vomitus mucidi, & Diarrhæa, quin
etiam Tenesmi mucilaginosi &c. jam stases ulcerose.

XVI.

Ita nempe hi affectus, sunt jam in se complicati; quate-
nus non, v. g. in ejusmodi catarrhalibus affectibus, (à vulgo
dicta regurgitatione, sed veriore directione humorum ad ta-
les regiones pendentibus,) sive quantitas, sive qualitas, vel
tandem motus serosorum humorum, in se & qua talium, ve-
ram culpam habet: sed potius sanguinis commotio, id est,
certa atque destinata intentione suscepta directio ad hujus-
modi loca, pro ventilatorio ejus exitu tentando: qui interim,
dum effectum non assequitur, indirectos hos eventus post se
trahendo, minus cautam atque perspicacem contemplatio-
nem decipit, & secundarium pro primario, indirectum pro
directo, accidentale pro essentiali, intueri & accipere indu-
cit.

XVII.

Præcipuum autem, nisi quidem unicum, hujus rei do-
cumentum præbent aurei illi, ut ut simpliciter historici,
Aphorismi Hippocratis, in sectione III. posteriores XXIV,
XXV, XXVI, ad finem usque. Quos uti in Programma-
te jam per Proœmium allegato, breviter notavi, ita Disser-
tatione de Fundamento morborum ætatum, amplius enuclea-
vit D. D. Præses. Quibus nempe illud ante omnia innui-

B ;

tur,

tur, quod *singulis ætatibus*, *proprie* quidem, nempe circa propria quasi loca, *hæmorrhagiæ*, familiares sint; simul vero circa eadem illa *loca*, aut confinia, morbi etiam alii veluti peculiare, & illi magis quam aliis ætatibus proprii, obtin-
gant.

XIIX.

Sicut autem propemodum nobilissima quæque *Hip-
pocratis* effata, destituta sunt Commentariis, in mille alia, longe minoris ponderis, non tam liberali, quam prodigo passim studio, concinnatis; ita defuit etiam illustrissimo huic monumento, duplex illa *Clavis*, quæ ad pandendam jucundissimi hujus spectaculi scenam, repagula solvit, atque decumanas portas recludit. Est autem harum *prima*, ju-
stè *theoretica* & rationalis: altera *practica*, experimentalis.

XIX.

Quid enim sanæ theoriæ luculentius esse potest, nisi hoc, quod illi morbidi affectus, qui diversis *ætatum* gradi-
bus, circa illas *regiones* incumbunt, circa quas iisdem quasi magis propriæ *sanguinis* eruptiones moluntur, aut perum-
pere sive solent, sive tentant, non solum *genere*, sed ipsa *sub-
alternæ specie*, nequaquam differant. Fundatæ videlicet in *congestionibus*, *stagnationibus*, *incubitionibus*, massæ sangui-
næ: & inde procedentibus ulterioribus effectibus, nempe vel *transudationibus* aliquorum de hac massâ, fluorum, & tandem *excretionibus* seu rejectionibus: vel incommodis à *stagnationis sensu*, aut *staseos corruptelâ*, pendentibus. Dum interim *specialissima* specificatio, formalem sui ratio-
nem non aliunde, quam à *loci*, quem occupavit, peculiari constitutione capessit. Ut ita paræ causæ revera semper pares sint effectus; solo subjecto in quod incidunt, diversita-
tem definiente.

XX.

Quid autem, *secundò*, peritæ praxi, seu practicæ experi-
entiæ, notius existit, quam hoc, quod quidem *posteriori-
bus*

bas ætatibus, liberior atque liberalior *recursus* pateat, ad *loca*, prægressæ alteri ætati, vel nota, vel usitata; nimio minus autem *prior* aliqua ætas subsequaturæ vias, tanquam anticipando incurset & præoccupet. Ita enim v. g. inter quot *puerorum* myriades, *unum* fortè exemplum invenitur, ubi sanguinis evacuatio per *hæmorrhoidas* erumpat? Inter quot autem *puerorum* chiliades, unum forte aut alterum specimen, citra gravem violentiam externam, coarctantis *hæmoptyses*, aut veræ atque promptæ *peripneumoniæ* vel *pleuritiidis* legitimæ? Cum ex adverso, nihil familiarius sit, quam non solum *juvenes*, sed *Viros* ipsos, imò *senes*, invenire, quibus sanguinis commotiones hæmorrhagicæ, ad *nases* recurrant. Quam quidem rem verisimile est otiosos & inconsiderantes speculatores in transversum egisse, ut, dum non intelligerent, quid singulis ætatibus *proprium* sit *præ* aliis, (scholæ vocant proprium in tertio modo) & tamen non satis invenirent, quod allegata talia, propria sint exclusivè, & præscindendo *ab* aliis, (quarto ut ajunt modo) de universa rei veritate incerti redditi fuerint.

XXI.

His autem duabus veris rei conditionibus rectè perspectis, quid amplius dubii restare poterit, de ingente illa *complicatione* magni numeri affectuum morbidorum, cum *plethoræ commotione* ad exitum aliquem respiciente; tanquam intimo, & *pathologiæ* solidæ talium affectuum, & penitioris *therapiæ*, fundamento.

XXII.

Superest, non solum argumentum, sed longe meliore jure dicendum *documentum*, quod ante laudatis *clavibus*, pro referendis penetralibus adytorum horum succenturiari possit; Nempe, non solum *motuum*, *motuum* inquam, *sanguinis* hæmorrhagicorum, seu ad expresiones hæmorrhagicas respicientium, & ipsâ *activâ* intentione destinatarum atque directorum: sed etiam eventuum talium, & qui-

quidem ut talium, qui supra memoratis vulgo dictis *decubitibus* hujus generis, supervenire solent, *seroso mucida* consistencia minus cautum æstimatorem fallentes, & ab animadvertenda vera causa, nempe sanguinis potius commoti, & ad exitum destinati culpa, in diversum seducen-
tes.

XXIII.

Est hæc clavis, hoc inquam documentum, ratione ob-
jecti quidem simplex; ratione subjecti vero duplex. Nempe *moruum* talium, *appulsuum*, *congestionum*, *contentionum*, numerosis quotidianis exemplis, STATA RATIO: ut inquam *congestiones* tales, *directiones*, *contentiones*, *perruptiones*, fiant *statis* temporum periodis. Duplex autem est ratione *subjecti*; non quidem verè, & antecedenter, sed tamen apparenter & consequenter: dum alibi *sanguinis* actualibus eruptionibus, fundus negotii se prodit atque aperit: alii *se-rosi* fecesctionibus & excretionibus solum comparentibus, minus perspicacibus contemplatoribus sui, crucem figit.

XXIV.

Quod vero luculentius totius hujus rei documentum, & insuper universali notorietate, in ipsos quasi sensus impingens, & vix tota supina negligentia prætereundum, expectari posset, nedum postulari, quàm ipsa periodica *commotio* & *eruptio* sanguinis *menstrua*, toti muliebri sexui solennis. Fingant hic, quicquid per male collocatum otium libet atque licet, simpliciter *materialium* causarum inquisitores; affingant eruptioni sanguinis, vel quantitatem seu mensuram, vel qualitatem, ut solent per omnia contraria, alii nimis fluxilem alii nimis spissam, alii gravem, alii acrem, vias rodendo perrumpentem; & imaginentur sibi fluxus qua talis rationes attigisse: tangant autem vel summo digito hunc apicem, *stati* inquam temporis rationem: non dicam, ita ut innumeris exemplis fieri solet, *exquisitam*.

Ut autem tranquilliores considerationes animo volvere idoneis, simplicitatem artificiosissimæ institutionis œconomix animalis ad animum revocemus, qui posset quæso fieri, ut etiam *serose* tales, non solum *restagnationes*, sed passim per brevia temporis intervalla, *secessiones*, seu *secretiones*, & *excretiones*, non in dies, sed passim in horas, obviis exemplis, evenirent, nisi cum sanguine, per vasa inquam *sanguifera*, ut in *communimassa* sanguinea utique comprehensi, ad loca talia appellerent, seu potius vero grammatico vocis sensu, *appellerentur*? eo usque, ut ne quidem ipsa *irritatio*, v. g. glandulosarum partium, fundum negotii exhaurire possit, nisi ipsa tali irritatione, non simpliciter *serosi* humores, sed totius massæ in qua comprehensi sunt, *appulsio* provocaretur: cum tanta subinde quantitas, quanta v. g. per *Euphorbium* naribus insinuatim, prorumpit, ne crassissima quidem fictione à sola *ordinaria* parva quantitate sanguinis ibi præterfluentis, derivari possit. Ut nihil prolixi simus de effectu illo, inanibus speculationibus affectato plane silentio dissimulari fuerit, quod etiam *massæ* sanguinæ *insusa* purgantia, tamen, non *fluxum* aut *lapsum*, sed *directionem* copiosam & præcipitem humorum, ad intestina: & *expectorantia*, per os assumpta, adeoque necessario massæ sanguinæ prius insinuata, *directionem* talem ad *pectus*, excitent. Qualem autem *directionem*, & *motum* humorum serosorum in se & *seorsim*; nisi cum tota massâ sanguinis, & per vias huic vehendæ usitatas, *sanguifera* inquam vasa, perficeretur.

XXVI.

Non autem inconsultò, sed plane deliberatò, posteriora hæc exempla allegamus; nempe nequaquam dissimulare fuerit, quod etiam *serosorum* humorum copiosior *appulsio*, & actualis excretio, non simpliciter, absolute, & unice, cum *destinato* sanguinis, quâ talis, *motu*, *complicationem* habere necesse habeat, sed etiam *passi*, imo *soleat* aliquando fieri è

C

magis

magis directa *serofos*, quosdam humores exonerandi intentione. Interim illud utique nostris rebus suffragatur, primo *in genere*, quod etiam talis directio, non possit fieri, nisi *cum sanguine*; cum tota inquam *massa* humorum, seu vulgo dicta *sanguinis*: adeoque tanto magis, si talis appulsio copiosior *sanguineæ* *massæ*, etiam propter *sanguinem* fiat, excretionem tales *serofæ* substantiæ, aut *secessiones* & diffusiones, per manifestam consequentiam dictorum exemplorum, fieri possint: secundò, quod *complicatio* illa, ut propter *sanguinem*, etiam *serofæ* tales eruptiones eveniant, rebus decenter & consideranter examinatis atque æstimatis, longe *frequentius* occurrat, quam altera illa, *serofis* evacuationibus magis directe dicata.

XXVII.

Quæ interim differentia, imo diuersitas, quantum diuersitatis in iustam *Therapiam* inferat, cum non possit rectum iudicium subterfugere, æstimamus propterea hanc animadversionem, de recte discernenda *complicatione*, de qua nobis sermo est, tanto magis dignam, imò necessariam, quæ vigilantius, quam vulgo fieri solet, expendatur.

XXIIX.

Quamvis autem in frequentiore praxi constitutis, & illam cum debita theoretica circumspectione exercentibus, experientia abunde exemplorum suppeditet; propter illos tamen, quibus experientia minus adhuc oculos perfringere potuit, pauca solum allegare non inutile erit, in quibus aut vulgatam contemplandi methodum, aut nostras rationes, experiantur.

XXIX.

Historiam ægri, *periodicâ*, & quidem satis exquisitè *menstruâ*, *Hemoptysi* laborantis, inaugurali Disputatione propositam, exhibent collectiones Dissertationum D. D. Præsidis: cui addendum venit, quod ibi memoratus æger, licet per plures annos, ab hoc affectu revocatus, satis commode valuisset, tamen ab uno vel altero, à præsentè tempore retrò

retro numerando, anno, similis *periodi* recursum subiisse memoretur. Medicinæ Licentiatuſ, & ab illo tempore in hunc diem ſecundâ famâ practicus, Hæmoptylin *anniverſariam*, nempe quotanniſ, ſatis *exquiſite* iisdem menſis *diebus* revertentem, ut rarò uno die vel anteverteret, vel moram traheret, vel decem continuiſ anniſ recurrentem, & quâlibet vice non ultra 2. vel 3. dieſ durantem, in ſuo corpore expertuſ eſt. Et poteſt huc etiam referri caſuſ, in Diſſertatione, *de Motuſ ſanguiniſ viriſ, à craſi & viiſ non pendentibuſ*, memoratuſ. Vir honeſtuſ, repentinâ, ut vocant, fluxione odontalgicâ correptuſ, quæ per plureſ dieſ, cum moleſtiſſimiſ ſenſationibuſ, internoſ gingivarum & genæ, mox etiam externoſ amplo, genæ tumore, obſeſſuſ, & tandem intuſ conceptâ, aperiendâ, & uſitatibuſ remediis curanda ſuppuratione fatigatuſ, non ſolum ſequentiſ proximo, ſed etiam ipſo tertio ſuccedente, anno *exquiſite eodem die*, quo primiſ inſultuſ initium obtigerat, denuo obrutuſ fuit: quoad tandem evulſo carioſo dente, quem impetuſ hic invadere ſueverat, non modo *exquiſite* ſtatuſ ille, ſed univerſuſ recurſuſ, ceſſavit.

XXX.

Illuſtri genere Matrona, *menſum* ingruentium tempore, *Aſthmaticiſ & tuſſiculofiſ*, unâ cum *hypochondriaciſ*, anguſtiſſiſ, & anxiſ moleſtiſſiſ, jam quidem à pluribuſ anniſ admodum male affici conſueverat; quæ tamen tribuſ adminimum poſtremiſ anniſ, ita turbulenter ſeſe geſſerant, ut propemodum continuo, aut certe parum variante impetu, *periodicam* illam *concurrentiſ* rationem. vix non penituſ diſſimularent. Cum autem Medicuſ harum rerum obſervandaruſ, ut abunde perituſ, ita ſtudioſuſ magiſ quam curioſuſ, bona fortuna, ad ipſum ejuſmodi paroxyſmuſ vocaretur, quo dictâ agra; & quidem fluentibuſ qualitercunquē menſibuſ, & *ſpaſtico & humido, aſthmate*, & ſummiſ *ſiniſtri hypochondrii* anxia tenſione atque preſſione, & efferâ *tuſſi*, peſſime habent, detinebatur:

batur: erat hic quartus dies fluxus, qui ad hoc tempus tribus diebus circumfcribi fueverat: offerebatur remedium his infirmi ventri neceffitudinibus notoriâ efficacia fuccurrens: dimidiâ forte horâ post aflumptionem, fenfibili quodam motû, *tenfo* illa *hypochondriaca* in *hypogaftrium* veluti depreffa, repentinam liberationem ab hypochondriacis anxiis anguftiis præftitit: menses autem hoc ipfo die adhuc liberius & liberalius, quam tribus prægreffis, procefferunt. Imminutâ hoc ipfo etiam *refpirationis* anguftiâ: fubjuncto verfus vefperam, & fub noctem, præcipuæ efficaciz remedio, tam hypochondriacæ, quam pectorali *tuffi* propiciente, cum prægreffis diebus atque noctibus toti orthopnoicæ, fine fuffocationis periculo fupinæ decumbere, non licuiffet, in alterutrum autem latus recumbere præfentiffimæ frangulationis metum objiceret, hâc nocte non folum fecura cubuit, fed etiam tuffi, quæ alias omnem fomnum expugnabat, plurimum imminutâ, fatis commode dormiuit. Continuatis per tres fubfequentes dies, iisdem remediis, de die in diem imminuta tuffis, tandem quali tota evanuit, fibilo tantum levi afthmatico refitante, aut potius per vices recurrente: qui tamén acuatî dicti illius Becchici remedii ufui, ipfe quoque ita ceffit, ut fub initium terciæ feptimanæ, ab omnibus his gravibus incommodis, propemodum libera appareret Matrôna. Fine vero terciæ feptimanæ refurgens *afthmatodes* illa anguftia, recrudefcens *tuffis*, & repullulans *hypochondriaca tenfo*, denuo percellabant ægram. Solatium à Medico, unâ cum medicamentis convenientibus, adhibîtum, quod hic infultus nihil aliud fit, quam ex longa afthetudine iterum folitam viam affectans *regurgitatio*, cum *fluxus menftrui* moliminibus, *complicatione* confpirans, eventus ftatim confirmavit, dum exitum iterum, proximo die, fortiti menses, & ante notato remedio adjuti, *regurgitationi* illi ftatim finem impoferunt, & fymptomatibus illis, non aliter quam fi evanuiſſent, halcyonia indixerunt. Geftebat
Ma-

Matrona, etiam mediâ hyeme, & turbulentis temporis vicibus, non solum liberiori aera, quod etiam intra habitationis ejus amplioris limites exsequeretur, se committere; sed etiam in publicum prodire: potuisset etiam facere, & fecisset, nisi Conjugis Illustris valetudo, catarrhali febre interpellata, cohibuisset. Poterat videri bono fato ita evenisse, ne subsequutus eventus falsæ causæ assignaretur. Cum enim negotium hoc iterum in tertiâ septimanæ finem protenderetur, & iterum consueta illa, circa *pectus* atque *hypochondria*, *regurgitationum* turbæ præluderent *successuro mensium fluxui*, nemo imperitiorum fuisset, quin culpam in illud transtulisset, quod libero aëri in publico se exponere ausa fuisset. Procedentibus rursus mensibus, desinebant iterum dicta *complicata* symptomata. Usura hinc melius temporibus Matrona, alterâ dehinc septimanâ in publicum procedebat, quod tribus continuis annis non audere potuerat, & quidem, adfite Divinâ gratia, feliciter, & sine omni incommodo: non uno solum, sed etiam altero subsequente, die, Februario Mense, inclemente satis cœlo, nec in illis tractibus tunc fere unquam tranquillo, nedum amœno. Illud silentio præterire nefas fuerit, quod dicta Matrona etiam antehac *hemorrhoidum* aliqua incommoda senserit, tum *cœcarum* *turgentium*, (*Sacken* seu *Zacken* appellant) tum *leviter fluentium*. Pedes autem atque crura, jam in *duodecimum* annum, non interdum solum, sed per totam noctem etiam in lecto, nunquam naturaliter calere, sed potius ad ipsam tactum *frigescere* experta, mox à principio memoratæ modo medicationis, & inde ab illo die hucusque, iusto calore iterum pollere gavisa sit.

XXXI.

Specimen quod in hac Matrona stitimus, veris atque luculentis historiis locupletate possemus Virorum exemplis, quibus ab *hemorrhoidum* fluxus consueti, ataxiis, *pectoris* pares turbationes incumbunt: quæ dum non ab hoc late-
re, in-

re inspiciuntur, inanibus consiliis, & vix satis excusandis auxiliis heteroclitis, loco speratæ curationis, è malo in pejus prolabantur. Possemus profecto consultationes tales, etiam nescio quid autoritatis præ se ferentes, allegare, in quibus historia morbi, cum *pectoris* incommodis concurrentem *hæmorrhoidalis* fluxus ataxiam, satis graphice enarrans, inexpectatum eventum subit, ut ad *pectoris* affectum, ne plus dicamus, inutili prolixitate, non solum trivialia illa *pectoralia*, sed & promiscue *expectorantia*, & *traumatica*, quin plane inauspicata illa *antihæctica*, longis catalogis commemorata suadentur: ad hæmorrhoidas autem, labem illam peritioris praxeos, *martialia*, quin ipsum *hematitem*, destinare non dubitatur. *Nexus autem & complicationis* MOTUUM *hæmorrhoidalium*, cum *regurgitatoris* hujusmodi *motibus ad pectus*, ne quidem in mentem venit: nedum ut propterea ab illis remediis cavendum censeretur, quæ *hæmorrhoidum motum* turbandi potius, quam secure & sincere regendi, testimonium, à luculenta experientia reportant. Quid vero promptius esset, si peculiare circumstantiæ consentirent, quam irritas tales speculationes, ipsis exemplis in confusionem dare; & ipsis effectibus demonstrare, quomodo talibus opinionibus superstructæ praxes, tanto tempore non modo operam ludant, sed malum in pejus revertit, vel ipsæ tandem indignentur, cujus vix decimâ parte, veritatem, à Sapientissimo Creatore humanæ Naturæ implantatam, & pro perpetua lege constitutam, præ oculis habendo, gratiose assistente Divino auxilio, non verbis aut speculationibus, nedum fugitivis pollicitationibus, sed ipsis rerum effectibus, obtinetur, de quo, secundum alienam speculationem opinantes, vel disertis verbis desperare injungunt.

XXXII.

Tanti scilicet momenti est, verus intellectus, de *Complicatione Morborum*, ut neque verus conceptus *pathologicus*,

cus, de multis affectibus formari possit, hoc nexu non exquirite observato: neque *therapia* firmis fundamentis innitens, seu *curatio ex fundamento*, unquam instrui: sed perpetuis irritis tentaminibus & novis consiliis & auxiliis comminiscendis, tempus terere, & ægri vires atque facultates, atterere passim necesse sit. Quod tamen adhuc qualitercunque tolerandum videri posset, nisi subinde longe gravius malum impenderet, ut plane in deterius conjicerentur ægri, occultis, & cum veneratione suspiciendis Dei iudiciis, è loco unde salutem sperare, in animum inducunt, damnum & graviores pœnas auferentes. Mea hæc sunt, Præsidis, verba, scientis quid loquar.

XXXIII.

Potuissemus pluribus speciebus, hoc thema locupletare; & mereretur sine dubio, multoties non satis fundata, *Scorbuti* complicatio; longe sæpius autem, multò verior, *Veneræ labis*, in lucem produci: sed cum iterata avocatio D.D. Præsidis, tempus nostrum angustissimis terminis circumscribat, sola mentione, & commendatione pro cuiuslibet attentiore pensitatione contentos esse necessum est.

XXXIV.

Cum autem Dissertationi nostræ in ipso frontispicio *practicum* usum & effectum tribuerimus; quamvis prudentes horum rerum æstimatores, summam æquitatem hujus nostri asserti facile percepturos esse, securi esse possumus, tamen minus peritorum in gratiam, non tam asserti nostri veritatem, quam ipsius rei dignitatem, adhuc brevibus ostendemus. Inanem non solum esse atque irritam, morborum *diagnosin*, si *compositi* pro *simplicibus* simplices pro *compositis*, imò ut rem planissime eloquamur, alii pro aliis, agnoscantur aut accipiantur, sane rationi consentaneum est. *Therapiam* autem, ignoratà verà morbi indole, erroneis conceptibus non posse, justam & veræ rerum necessitati consentaneam, superstrui, ejusdem evidentie esse, nemo non intelligit. Quid autem, si hic non subsistit error, sed, quod fere solenniter facit, ad ejusmodi *methodos*, tanto magis autem, quod fere palmarium est, ejusmodi *remedia*, animos seducit, quæ loco sperati boni usus & effectus, hetero-

heteroclitum profus, imò *contrariam*, introducere, apta nata sunt : ejus rei manifestam culpam non possunt diluere, in tam familiari abusu hodiernis moribus constituta, *Martialis*, & *salia volatilia urinosi* : sed nihilo etiam minus, vix unquam alteri, quam contrario, effectui potius, quam eventui paria, pleraque *Traumatica, pectoris* necessitudinibus, præsertim adhuc male intellectis, dicari solita : quin etiam pleraque *Becchica*, & vero *expectorandi*, (dico non tam è *pectore*, quam *per pectus*, evacuandi) effectum conspicua. Quid enim usquam Practicum dici merebitur, si hoc non meretur, veram indolem affectus, quatenus ad *Therapiam* recte fundatam, & veram, solidæ experientiæ consonam *pharmaciam*, respicit, verè perspectam habere, adeoque verum præceos directorium, & veram *curacionem è fundamento*, illi superstruere posse.

XXXV.

Unde, cum antedicta justissima & notoria, excusatio, à prolixiore hujus rei inculcatione nos excludat, habemus tamen etiam justas causas nobis pollicendi, quod hæc nostra commentatio, quia reuera *practica* est, *practici*, cum ratione res suas agere sollicitis, & rei veritatem ipsa experientiâ assequendi, tanto locupletiore occasione nanciscuntibus, ipsa se commendatura sit : & vel nobis tacentibus, indicatura, quantam, ut in *ratione* convenientiam, ita in *experientia* efficaciam, utilitatem, imò *necessitatem* (in hujusmodi *complicationibus sanguinearum commotionum*, atq; *directionum cum multis ambigua craseos, rheumaticis, hemieranicis, arthritoides*, aut *serosis catarrhalibus, decubibus, fluxionibus, expulsiõibus*,) habere possint, tam *ventilationes*, imprimis *tecuræ* atque *jalte, generales artificiales, & speciales non naturales, menstruales, hemorrhoidales, & adfuetæ* jam, aliæ *hemorrhagicae* : quam evitatio ejusmodi *mesothorum & remediõrum*, quæ quocunq; probabili, nedum *sensibili* effectu, his *sanguineis*, (uti vix usquam luculento commentario illustrata Hippocratica vox appellat, *hemorrhoidicis*) *commotionibus*, quodcumque detrimentum objiciendo, reliquos sub hujus complicatione comprehensos affectus, non modo nullatenus solari, sed in certissima potius majora incommoda impelleret, à circumspectis practiciis, ipso sensu deprehendorum. Unde pedem hic figimus, satis securi, quod etiam hæc, quæ produximus, excitatis ingenii sese exercendi materiam exhibere possint.

Deo vero gratias agimus, pro præstito clementissime auxilio ejusque
Benedictioni nos nostraque commendamus.

S. D. G.

PRÆNOBILISSIMO ATQUE CLARISSIMO
MEDICINÆ DOCTORANDO

DN.

CHRIST. AND. WINCKLERO,

AMICO SUO INTEGERRIMO

S. P. D.

H. L. O.

Sum tandem studiosi laboris digna præmia, honores jamdudum optime promeritos. Reddit Te patriæ Tuæ Fridericiana, princeps regia, multis incrementis auctum, & ingenio maturum, quo uberrimas & optimas illi feras fruges. Gaudent exinde Tui gratulor ego, cui per aliquot annos eruditionis soliditate, morum elegantia, animique candore Te probasti amicum amore dignissimum. Sed Tibi gratulor & Tuis non mihi. Gnarus enim sum, quam rari sint sine fūco & falla iis amici, quam fraudulenta criteria verorum. Memor itaque vinculi quod animos nostros hucusque conjunxit, fata potius doleo, quæ Te in posterum a me alienum esse jubent. Verum enim vero, ne iniquus in Te sim, Tua meis posthabendo commoda, applaudo Tibi, nullus dubitans, quin amorem Tuum & benevolentiam erga me absens etiam sis continuaturus. Exoro præterea supremum numen, ut in emolumentum reipublicæ, Te optimæ spei civem ad ferousque annos incolumem perbenigne servare velit. Vale. dabam. d. Aprilis MDCCXV.

D

Quid

Quid levibus nitor Te commemorare Camoenis,
 Quidque levi plectro sollicitare chelin?
 Non levioire comâ confurgit gratia florum
 Non fatis exculto, sit licet acta solo.
 Tandem dirupit constans violentiâ claustra
 Tandem diruptæ, diffiliere fores.
 Dissolvit duros mentis constantia nodos
 Fortunæ telis, nescia terga dare.
 Trojanum robur non uno concidit ictu,
 Non fatis ad tantos impetus unus erat
 Ausus, perpetuo cœptum superare labore
 Suadebat magnæ prosperitatis opus.
 Quid dicam? similem ludit Fortuna benigna
 Scenam, pro meritis reddere digna solet,
 Præmia, Musarum nobis præsentat Achillem
 Quem Pallas sero condecorare jubet,
 Cur non? evicto meritò victoria fructu
 Parta labore gravi, concomitata fiet!
 Non Tibi, quas avido, mentitæ, Tantalus ore
 Carpit delicias, deliciæ fuerant.
 Ante alios fatum meliori sorte beavit
 Te non anfractu, tramite sollicito,
 Securo duxit, finem studiique laborum
 Servatis dextrè finibus invenies
 Quos Natura sibi servavit, cognita paucis.
 Una patet nobis, quæ sit eunda via

Acci-

Accipe dilectos inter pars prima sodales
 Accipe pro studiis pramia digna tuis
 Aspicias ut lati vernoso tempore flores
 Luxurient pratis, sanguineosque sinus
 Stillantem ad rorem pandantque bibantque
 Utque levi Zephirus murmure stringat humum
 Sic rigeat meliore Tibi fortuna secunda
 Succellu, & cedant prospera quæque Tibi.

*Levi hoc carmine Domino Respondenti animatus
 gratulari voluit*

C. HARBORT. M. C.

Strägt ein Hercules für keiner Arbeit Sühn,
 Nur daß er in der Welt Lob, Ehr und Ruhm erlanget,
 Und durch die Tugenden sein Grab verewigt sey,
 Womit das Alterthum noch heut zu Tage pranget;
 So scheut auch keine Müß' ein werther Musen Sohn,
 Indem er Tag und Nacht mit untern Fleiß studiret
 Und samlet Weisheit ein. Was kriegt er nun zu Lohn?
 Daß Ihn die Tugend einst mit Ruhm und Ehre zieret.
 Nun dieses trifft auch heut bey Dir, mein Winckler, ein,
 Es kan uns Deinen Fleiß, Dein ganzes Wesen zeigen,
 Und die Gelehrsamkeit soll nun belohnet seyn,
 Dieweil man länger nicht mag Deinen Ruhm verschweigen.
 Schau, wie Hygea schon zu ihrem Tempel eilt,
 Laß Deine Gegenwart bey dem Altare finden,
 Laß nebst dem Docter-Hut, den Halle Dir ertheilt,
 Die Tugend und Verdienst um Deine Schläffe binden.
 Denn was der Esculap, was Chirons Wiß erfand,
 Womit Hippocrates sich stets die Zeit vertrieben,
 Was Podalirius und was Galen erkandt
 Das ist, mein werther Freund, Dir nicht verborgen blieben.
 Was

Was Wunder! daß man Dich nach Deinen Würden schäze,
 Bevor, da man mit Recht kan diesen Zweifel führen,
 (Der in dergleichen Fall oft bleibet ausgefetzt)
 Ob Dich die Ehre mehr, als Du sie könnest zieren?
 Drum da Du würdig trägst den edlen Doctor-Hut,
 So gibt ein treuer Freund Dir einen Wunsch zu lesen,
 (Bey dem die Regungs-Kraft besondre Wirkung thut,
 Weil Du ihm jederzeit vor andern lieb gewesen)
 Es bricht sein froher Mund in diesen Zuruff aus:
 Gott gebe, daß Dein Fleiß noch täglich mehr gedeye,
 Damit Dein Nürenberg, wann Du nun komst zu Haus,
 Sich über Deinen Ruhm zu seinem Nutz erfreue.

Hiermit wolte dem Herrn Candidato als seinem an
 4. Jahr bekandten und bewährten Freunde aus
 Schuldigkeit gratuliren

ein aufrichtiger Freund und
 Diener I. H. B.

Sonnet.

Weil, Hochgeehrter Freund! Hygæens Wunder-Hand
 Dich heute mit dem Lohn für Deinen Fleiß beziehet,
 Und also dieses Werck zum schönsten Ende führet:
 So gönnt, wann auch von mir ein ring-doch treues Pfand
 Der Freundschaft die uns längst genau zusamm verband,
 In einem heissen Wunsch sich iezo präsent ret,
 Glaub, ob der schwache Kiel schon Kunst und Schmuck verlieret,
 Verbleib doch seine Frucht mit reinster Treu verwandt.
 Leb dann, mein Wickler! leb im hohen Doctor-Stand
 Vom besten Glück genehrt auf spate Nestors-Jahre,
 Damit der Krancken Schaar im werthen Vaterland
 Von Deiner Wissenschaft viel Trost und Hülf erfahre,
 Und Deiner Thaten Ruhm, der sich hier angefangen,
 Könn die Vollkommenheit im Noris-Sitz empfangen.

Hiermit wolte die Ehre der bisher genossenen Freundschaft des
 werbesten Herrn Doctorandi bemercken und sich derselz
 ben fernernhin bestens empfehlen

Carl Wilhelm Ebner,
 von und zu Eschenbach.

ULB Halle
004 950 143

3

DISSERTATIO INAUGURALIS MEDICA,
DE

112 57. 1715 20
**COMPLICATIO-
NE MORBORUM,**

QVAM
RECTORE MAGNIFICENTISSIMO,
SERENISSIMO PRINCIPE AC DOMINO,

D N. CAROLO,
PRINCIPE BORUSSIAE, MARCHIONE BRANDENBUR-
GICO, ET RELIQUA;

GRATIOSO FACULTATIS MEDICAE CONSENSU,
PRÆSIDE

DN. GEORGIO ERNESTO STAHL,
CONSIL. AUL. ET ARCHIAT. REG. MED. ET RER. NATU-
RAL. PROFESSORE PUBL. ORDIN. ACAD. NAT. CUR. COLLEG.
LONGE DIGNISSIMO,

ORDINIS MEDICI h. t. DECANO,
DN. PATRONO, PRÆCEPTORE, AC PROMOTORE SUO
omni Observantiae atque Honoris cultu atatem colendo,

PRO GRADU DOCTORIS,
Summisque in Arte Medica Honoribus, Insignibus, ac Privilegiis
Solenni obtinendo more Majorum,

Ad d. April. M DCC XV. horis ante & pomeridianis

IN AUDITORIO MAJORI,
Publico Eruditorum examini submittit,

CHRISTOPHORUS ANDREAS *W*indler
NORIMBERG.

HALÆ MAGDEBURGICÆ,
Literis CHRISTIANI HENCKELII. Acad. Typogr.